

Asia: OPH-471-2019

Koesuoritusta heikentävän syyn huomioon ottaminen ylioppilastutkinnossa - määräysluonnos

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Aikuislukioiden opettajat ry (AIO) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ylioppilastutkinnon koesuoritusta heikentävien syiden huomioon ottamista koskeviin muutosehdotuksiin. AIO edustaa aikuisten lukiokoulutusta järjestävien oppilaitosten opettajia, ja monissa näistä oppilaitoksista opiskelee runsaasti opiskelijoita, joille erityisjärjestelyistä on hyötyä. Näihin lukeutuvat esimerkiksi erilaisista oppimisvaikeuksista kärsivät opiskelijat, opiskelijat, joiden äidinkieli ei ole suomi tai ruotsi sekä opiskelijat, joilla on haasteellinen elämäntilanne. Aikuislukioissa ja lukioiden aikuislinjoilla opiskelee myös opiskelijoita, joiden kohdalla täytyy useampi kuin yksi erityisjärjestelyihin oikeuttava kriteeri.

Tarkastellessamme Ylioppilastutkintolautakunnan luonnosta erityisjärjestelyjä koskevaksi määräykseksi erityisesti aikuisten lukiokoulutuksessa opiskelevien näkökulmasta kiinnitimme huomiota seuraavaan: Jatkossa erityisjärjestelyjen anominen vieraskielisyyden perusteella tapahtuisi niin, että opiskelija pisteytetään määräysluonnoksen sivulla 10 olevan taulukon mukaisesti, jolloin huomioidaan opettajan arvion lisäksi opiskelijan kotikieli ja koulunkäynnin kieli.

Koti- ja koulukielen huomioiminen on mielestämme erittäin hyvä ja tervetullut uudistus. Kiinnitimme kuitenkin huomiota siihen, että luonnoksessa esitetty pisteytysmalli sivuuttaa sellaiset vieraskieliset opiskelijat, jotka eivät ole saaneet kotimaassaan tai jossakin muussa maassa lainkaan mahdollisuutta opiskeluun tai koulunkäyntiin ja jotka ovat aloittaneet koulupolkinsa vasta nuorina aikuisina tai aikuisina Suomessa. Vaikka nämä opiskelijat ovat suorittaneet kaiken koulunkäyntinsä Suomessa suomeksi, he eivät kielitaitonsa osalta vertaudu niihin opiskelijoihin, jotka ovat opiskelleet suomalaisessa koulutusjärjestelmässä koko oppivelvollisuuskänsä, sillä näiden opiskelijoiden maassaoloaika voi olla verrattain hyvinkin lyhyt. Toivomme, että myös tällaisten opiskelijoiden tilanne otettaisiin pisteytyksessä huomioon.

Toinen asia, johon haluamme kiinnittää huomiota, on se, että uuden lukiolain mukaan tuen tarvetta tulee arvioida opintojen alussa sekä säännöllisesti opintojen edetessä. Ylioppilastutkintolautakunnan luonnoksessa asia on huomioitu siten, että erityisjärjestelyhakemuksen liitteeksi tarvitaan lukion lausunto erityisjärjestelyiden tarpeesta ja toimivuudesta. Tarve arvioidaan koululla tapauskohtaisesti. Erillisen lausunnon laatiminen vaatii kuitenkin joillain kouluilla huomattavan paljon resursseja erityisjärjestelyanomusten suuren määrän vuoksi, mikä asettaa lukiot keskenään eriarvoiseen asemaan. Tämän vuoksi toivomme, että erityisjärjestelyanomuksen liitteeksi riittäisi hakemuksen perusteena oleva lausunto ja selvitys käytetyistä tukitoimista.

Raittila Pauliina
Aikuislukioiden opettajat ry